

1. Hoe zit het met de onmacht van de mens?

Het Calvinisme leert dat de mensen verdorven zijn en dat zij daarom niet voor God kunnen kiezen. Ze kunnen alleen maar tegen God kiezen. We zullen zien dat dit maar de halve waarheid is. Want de Bijbel zegt ook dat God ieder mens tegemoet komt in zijn onmacht en hem genade schenkt, waardoor hij wel vrij voor of tegen God kan kiezen.

In dit hoofdstuk zullen we eerst bespreken wat de Bijbel zegt over de onmacht van de mens en vervolgens wat de Bijbel zegt over Gods genade die ieder mens in staat stelt om vrij voor of tegen Hem te kiezen. Daarna zullen we de tegenwerpingen van het Calvinisme bespreken.

1.1. De onmacht van de mens

Sinds de zondeval van Adam en Eva is de mens van nature een zondaar

Er is iets in de mens dat hem de verkeerde kant opduwt. Zijn hart is geneigd tot alle kwaad.

De Bijbel spreekt over “*de zonde die in ons is*” (Romeinen 7:17,20), over “*het vlees met zijn hartstochten en begeerten*” (Galaten 5:24). En over “*de zuiging en verlokking van onze eigen begeerte*” (Jakobus 1:14). We zijn "vlees" verkocht onder de zonde (Romeinen 7:14).

Er is de onmacht tot het doen van het goede

Het gevolg van onze zondige natuur is dat we slaven van de zonde zijn. We zijn in de greep van de zonde, zoals een slaaf in de macht van zijn meester is. Dat betekent dat we niet zomaar kunnen besluiten om het goede te doen en het kwade na te laten. Als we proberen om dat voornemen uit te voeren, stuiten we op het verzet van onze zondige natuur. Als wij de goede richting op willen, dan werkt de zondige natuur in ons, dat tegen.

Als we proberen met onze eigen wilskracht de zonde na te laten en het goede te doen, dan loopt dat uit op een nederlaag. Er is een macht in ons die ons gevangen houdt, de Bijbel noemt dat "de wet der zonde" (Romeinen 7:23).

"Wij weten immers, dat de wet geestelijk is; ik echter ben vlees, verkocht onder de zonde. Want wat ik uitwerk, weet ik niet; want ik doe niet wat ik wens, maar waar ik een afkeer van heb, dat doe ik. Indien ik nu wat ik niet wens, toch doe, stem ik toe, dat de wet goed is. Doch dan bewerk ik het niet meer, maar de zonde, die in mij woont. Want ik weet, dat in mij, dat wil zeggen in mijn vlees, geen goed woont. Immers, het wensende is wel bij mij aanwezig, maar het goede uitwerken, kan ik niet. Want niet wat ik wens, het goede, doe ik, maar wat ik niet wens, het kwade, dát doe ik." (Romeinen 7:14-24)

Ook een bekeerd mens heeft hier mee te maken. Bij hem gaat het begeren van de Geest in tegen het begeren van het vlees (Galaten 5:17), maar als hij wandelt naar de Geest is er overwinning in de strijd tegen de zonde (Galaten 5:16).

Er is niemand die God ernstig zoekt

De Bijbel zegt "*er is niemand, die verstandig is, niemand, die God ernstig zoekt*" (Romeinen 3:11). Uit zichzelf is er niemand die op zoek gaat naar God. In ieder geval niet ernstig. Als de mens aan zichzelf over gelaten zou worden, dan zou er niemand tot geloof komen.

Niemand kan tot Jezus komen tenzij de Vader hem trekt

"Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke"

(Johannes 6:44). Niemand zal uit zichzelf, op eigen initiatief tot God gaan. Hij zal dat alleen doen als God het initiatief neemt en hem trekt. Aan zichzelf overgelaten komt het niet in een mens op om zich te bekeren. Het is dus niet zo dat er mensen zijn die proberen om tot Jezus te

komen, om dan te ontdekken dat ze dat niet kunnen. Het betekent dat het gewoon niet in een mens opkomt om zich te bekeren.

Ieder mens is van nature geestelijk blind

Een mens kan uit zichzelf het evangelie niet begrijpen. God moet het verstand openen (Lucas 24:45). "*Geen mens kan iets aannemen, of het moet hem uit de hemel gegeven zijn.*" (Johannes 3:27). "*Een ongeestelijk mens aanvaardt niet hetgeen van de Geest Gods is, want het is hem dwaasheid en hij kan het niet verstaan, omdat het slechts geestelijk te beoordelen is.*" (1 Korinthe 2:14).

In hoofdstuk 3 wordt geestelijke verblinding nader besproken.

Dit is niet het gehele verhaal

Als wat hierboven besproken is het volledige Bijbelse verhaal zou zijn, dan zou het calvinisme gelijk hebben. Dan zou een mens geen vrije keuze hebben om zich al of niet te bekeren. Want dan kan een mens zich niet bekeren. Maar dit is, zoals we zullen zien, niet het gehele Bijbelse verhaal.

1.2. Ieder mens krijgt genade om te kunnen kiezen

De onmacht om voor God te kiezen is een Bijbels feit. Maar er is nog een tweede feit. De Bijbel zegt ook dat God de mensen in hun onmacht tegemoet komt en dat Hij ieder mens de genade geeft om vrij voor of tegen Hem te kunnen kiezen.

God neemt het initiatief

Geen enkel mens zou behouden worden als God niet zelf het initiatief had genomen om achter hem aan te gaan. Direct na de zondeval ging God achter Adam aan. Adam liep weg van God, maar God zocht hem op en sprak hem aan op zijn zonde (Genesis 3:8,9). Dat doet God niet alleen met Adam, dat doet God met ieder mens. Hij gaat achter ieder mens aan. **God verlicht, overtuigt en trekt ieder mens.**

God verlicht ieder mens

"Het waarachtige licht, dat ieder mens verlicht, was komende in de wereld." (Johannes 1:9) Jezus is het waarachtige licht dat in de wereld is gekomen. Van dat licht wordt gezegd dat het **ieder** mens verlicht. "*dat ieder mens verlicht*" Niet sommige mensen, maar ieder mens. Zo doorbreekt God de verblinding van de mensen. Ieder mens krijgt openbaring: inzicht over zichzelf, over God, over zijn relatie met God, over Jezus, over het evangelie. Dat doet God omdat het zijn bedoeling is dat "**allen** .... *geloven zouden*" (Johannes 1:7).

Gods Geest overtuigt alle mensen

"En als Hij komt, zal Hij de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel" (Johannes 16:8). Jezus spreekt in dit vers over de Heilige Geest die op de pinksterdag is gekomen (Handelingen 2). Van de Geest zegt Jezus dat Hij de wereld zal overtuigen van zonde. Let op het woord "wereld". De bediening van Gods Geest is gericht op de wereld. De wereld staat voor alle mensen. Gods Geest spreekt tot ieder mens. Hij overtuigt ieder mens van zonde en van de waarheid van het evangelie. Gods Geest werkt aan ieder mensenhart. Dat doet Gods Geest des te krachtiger naar de mate waarin iemand in aanraking met het evangelie komt.

Dat Gods Geest dit doet is logisch omdat God verlangt naar het behoud van ieder mens. "*Hij is lankmoedig jegens u, daar Hij niet wil, dat sommigen verloren gaan, doch dat allen tot*

bekering komen." (2 Petrus 3:9). Omdat God verlangt naar het behoud van ieder mens stelde Hij de wederkomst van Christus uit (2 Petrus 3:8). God heeft geen lust, dat wil zeggen, God heeft geen behagen in de dood van een goddeloze. Waar Hij behagen in heeft is in diens bekering. *"Zou ik een welgevallen hebben aan de dood van de goddeloze? luidt het woord van de Here HERE. Niet veeleer hieraan, dat hij zich bekere van zijn wegen en leve?"* (Ezechiel 18:23). Daarom geeft Hij ieder mens de kans om voor of tegen Hem te kiezen. Daarom overtuigt de Geest alle mensen. Daarom overtuigt Hij **de wereld**.

Jezus trekt alle mensen

"en als ik van de aarde verhoogd ben, zal ik allen tot Mij trekken" (Johannes 12:32)
Hier zegt Jezus dat Hij, na zijn kruisiging, allen tot Zich zal trekken. Dus niet sommigen, maar allen. God trekt aan ieder mens. Er staat in dit vers niet "als ik van de aarde verhoogd ben, zal ik alle uitverkorenen tot Mij trekken", er staat dat Hij allen tot zich zal trekken.

Gods Geest worstelt met ieder mens

"Toen zei de HEERE: Mijn Geest zal niet voor eeuwig met de mens twisten, omdat ook hij vlees is, maar zijn dagen zullen honderdtwintig jaar zijn." (Genesis 6:3 HSV)
God houdt zich bezig met ieder mens. Hij twist met hem. Hij spreekt de mens aan op zijn gedrag. God heeft zijn wet in het hart van de mens gelegd (Rom. 1:32, 2:14,15). Hij geeft licht door de natuur (Romeinen 1:19-21). Ieder mens weet dat God er is en God spreekt ieder mens aan op zijn geweten. Zelfs mensen die nooit van Jezus hebben gehoord ontvangen toch openbaring van God in hun geweten en door de natuur. Gods Geest twist met hen. Ook zij krijgen daardoor van God de kans om voor of tegen Hem te kiezen. Vandaar dat God ook van hen zegt dat zij geen verontschuldiging hebben (Romeinen 1:20). Het calvinisme zegt dat mensen helemaal niets weten en begrijpen, maar dat is niet wat hier in Romeinen 1 staat.

Samenvattend

God trekt aan alle mensen, Hij zoekt ze op, Hij verlicht ze, Hij overtuigt van zonde en van de waarheid, Hij klopt op de deur van hun hart. Hij zet ze stil, Hij laat hen vastlopen, Hij bepaalt hen bij Hemzelf en bij de eeuwige dingen. Zo brengt God ieder mens op het punt dat ze vrij voor of tegen Hem kunnen kiezen. Geen enkel mens wordt aan zichzelf overgelaten.

1.3. Wat iemand daarmee doet is zijn of haar eigen keuze

God stelt de mens telkens weer voor de keuze voor of tegen Hem

"Kiest dan heden, wie gij dienen zult" (Jozua 24:15)

"Het leven en de dood stel ik u voor, de zegen en de vloek; kies dan het leven, opdat gij leeft" (Deuteronomium 30:19)

We zien de gehele Bijbel door dat God de mensen telkens voor keuzes stelt. De keuze voor of tegen Hem, de keuze om hem wel of niet te geloven en te gehoorzamen, de keuze voor of tegen Jezus. Het begint al met de keuze waar Adam en Eva voor gesteld werden. God legde hen een eenvoudig gebod op (Genesis 2:16,17). Zij stonden voor de keuze of ze al of niet God zouden gehoorzamen.

Als God tegen de mensen zegt "kies", dan veronderstelt dit dat de mensen ook werkelijk kunnen kiezen. Omdat ze vrij kunnen kiezen, houdt God hen ook verantwoordelijk voor hun keuzes. Als iemand niet vrij is om te kiezen dan is hij niet verantwoordelijk. Tegenwoordig spreken we in dat geval over een "wilsonbekwaam" iemand.

Calvinisten geloven niet dat ieder mens vrij voor of tegen God kan kiezen. God heeft volgens hen de mensen vanaf de geboorte zo geprogrammeerd dat ze niet anders kunnen dan tegen Hem kiezen en Hij laat de mensen in die toestand, met uitzondering van de uitverkorenen die Hij onweerstaanbaar roept. (Dit laatste wordt in hoofdstuk 2 besproken)

Ze geloven dat God tegen mensen die niet anders kunnen dan 'tegen' Hem kiezen toch zegt: "kies". Alsof ze wat te kiezen zouden hebben. Ze denken dat God een soort toneelspel opvoert. Hij doet tegenover de mensen alsof ze kunnen kiezen, terwijl ze dat niet kunnen. En als ze dan tegen Hem kiezen omdat ze niet anders kunnen, spreekt Hij ze daar toch op aan. Hij houdt hen zelfs verantwoordelijk voor hun keuze, terwijl God heel goed weet dat ze niet anders dan tegen Hem kunnen kiezen. Volgens het Calvinisme zegt God tegen de mensen: "kies, maar Ik heb al voor je gekozen". En "Kies, maar je kunt niet kiezen, je kunt alleen tegen kiezen" en "Kies, maar je kunt alleen voor Mij kiezen als Ik besluit om je wil om te buigen".

God laat de keuze aan ons

God biedt alle mensen het eeuwig leven aan. Hij trekt en overtuigt hen, Hij brengt hen op het punt dat ze vrij kunnen kiezen. Maar God laat de keuze aan hen over. God maakt de keuze niet voor ons.

Een voorbeeld is Lydia. Haar verhaal wordt beschreven in Handelingen 16. Er staat dat de Here haar hart opende zodat zij aandacht schonk aan hetgeen door Paulus gezegd werd. *"En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster uit de stad Tyatira, die God vereerde, hoorde toe, en de Here opende haar hart, zodat zij aandacht schonk aan hetgeen door Paulus gezegd werd."* (Handelingen 16:14)

Zo werkte God in haar hart. Maar let op, er staat niet dat God haar wil omhoog. Er staat alleen dat God haar hart opende zodat zij aandacht schonk. Er staat ook niet dat God haar hart opende zodat zij geloofde. God overtuigde haar van de waarheid en van de ernst en van het belang van de boodschap van Paulus en daarop maakte ze de eigen keuze om in te gaan op het evangelie. Ze had er ook voor kunnen kiezen om zich, ondanks het licht dat ze kreeg en ondanks het overtuigende werk van Gods Geest, te verharderen. God trok en overtuigde, maar wat ze daar mee deed besliste ze zelf.

God trekt, maar wij moeten ons laten trekken

God trekt, maar we moeten zelf besluiten om er op in te gaan. Jezus klopt op de deur van ons hart, maar wij moeten open doen. *"Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Indien iemand naar mijn stem hoort en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen en maaltijd met hem houden en hij met Mij."* (Openbaring 3:20)

Jezus komt alleen binnen als wij open doen. *"Indien iemand opent, Ik zal binnenkomen"*. Jezus is God, als Hij ergens binnen wil komen dan kan niemand Hem tegenhouden. Hij zou de toegang tot het menselijk hart kunnen forceren. Maar dat doet Hij niet. Hij klopt en Hij wacht op onze keuze, op onze reactie.

God wil ons behouden (1 Timotheus 2:4). Hij wil niet dat enig mens verloren gaat (2 Petrus 3:9, Ezechiël 18:23). Het offer van Jezus is groot genoeg voor ieder mens, ieder kan behouden worden. God roept elk mens, Hij verlicht, Hij overtuigt, Hij trekt, maar Hij respecteert de eigen keuze van ieder mens. Daarom staat er in de Bijbel: *"laat u behouden uit dit verkeerde geslacht"* (Handelingen 2:40) en *"laat u met God verzoenen"* (2 Korinthe 5:20). Je moet het met je laten doen. Die keuze moet ieder mens maken. Je moet ingaan op Gods uitnodiging. Dat doe je door Jezus aan te nemen (Johannes 1:12), door Jezus uit te nodigen om je leven binnen te komen (Openbaring 3:20) als Heer. Dat doe je door jezelf te bekeren. Keer je af van je leven zonder God en keer je tot Jezus. *"Heer ik kom tot U, voortaan zal ik u dienen."* Kom

tot Jezus en neem zijn juk op je (Mattheus 11:28,29). Al wie de naam des Heren aanroept zal behouden worden (Romeinen 10:13).

*"En met nog meer andere woorden getuigde hij, en hij vermaande hen, zeggende: **Laat u behouden** uit dit verkeerde geslacht." (Handelingen 2:40)*

*"Wij zijn dus gezanten van Christus, alsof God door onze mond u vermaande; in naam van Christus vragen wij u: **laat u met God verzoenen.**" (2 Korinthe 5:20)*

De eigen keuze is beslissend bij het al of niet behouden worden

*"Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en stenigt, wie tot u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, **en gij hebt niet gewild.**" (Mattheus 23:37). Jezus wilde wel, maar zij wilden niet!*

*"En wie dorst heeft, kome, **en wie wil**, neme het water des levens om niet." (Openbaring 22:17)*

In de Bijbel zie je van het begin tot het einde dat God een beroep doet op de wil van de mens. Hij stelt voor een keuze en stelt op de proef. Hij houdt de mensen ook verantwoordelijk voor de gemaakte keuzes. Dat alles veronderstelt dat de mensen eigen vrije morele keuzes kunnen maken.

1.4. Wat het calvinisme daar tegen in brengt

1.4.1. Het calvinisme wijst in de eerste plaats op de onmacht van de mens.

De onmacht van de mens is hierboven in punt 1.1 besproken. Maar het calvinisme vergeet dat God bij ieder mens de onmacht doorbreekt door hem te verlichten, te trekken en te overtuigen. Dit is in punt 1.2. besproken. Door de werking van Gods Geest brengt God ieder mens op het punt dat ze wel vrij voor of tegen Hem kunnen kiezen.

Het calvinisme wijst ook op Efeze 2:1, daar staat dat de natuurlijke mens dood is in zonden en overtredingen. *"Ook u, hoewel gij dood waart door uw overtredingen en zonden, waarin gij vroeger gewandeld hebt ..."*

Zie je wel, zegt het calvinisme, een onbekeerd mens is geestelijk dood. En dood is dood. Een dode kan niet reageren, zo kan een mens die geestelijk dood is ook niet reageren op de uitnodiging van het evangelie.

Het calvinisme pikt de metafoor 'van het dood zijn' op en gaat van daaruit redeneren. Het probleem is dat ze daarbij verder gaan dan de Schrift zelf.

Inderdaad is een mens dood in zonden en overtredingen. Maar wat betekent dat? Dood is in de Bijbel niet vernietiging maar scheiding. Bij de lichamelijke dood wordt het lichaam en de ziel gescheiden. Het lichaam blijft achter en de ziel gaat de onzichtbare wereld in. Bij de geestelijke dood gaat het ook om scheiding. Een geestelijk dood mens is een mens die gescheiden is van God. Zijn zonden staan tussen hem en God in (Jesaja 59:2). Het oordeel van de eeuwige dood rust op hem. Maar dat betekent niet dat hij niet zou kunnen reageren op het evangelie, want God verlicht hem, overtuigt hem en trekt hem (Johannes 1:9, Johannes 16:8, Johannes 12:32). En als hij daarop met geloof reageert wordt hij door God levend gemaakt, doordat God hem zijn zonden vergeeft. En doordat God hem vanaf dat moment de dood en de opstanding en de hemelvaart van Jezus toerekent. *"God echter, die rijk is aan erbarming, heeft, om zijn grote liefde, waarmede Hij ons heeft liefgehad, ons, hoewel wij dood waren door de overtredingen mede levend gemaakt met Christus, – door genade zijt gij behouden –, en heeft ons mede opgewekt en ons mede een plaats gegeven in de hemelse gewesten, in Christus Jezus," (Efeze 2:4-6).*

Van de verloren zoon wordt gezegd dat hij dood was, maar hij kwam wel tot zichzelf en ging terug naar zijn vader. *"want uw broeder hier was dood en is levend geworden."* (Lucas 15:32). De wedergeboorte, dat wil zeggen, de geestelijke opstanding is door het geloof. *"In Hem zijt gij ook mede opgewekt door het geloof aan de werking Gods, die Hem uit de doden heeft opgewekt"* (Kolossenzen 2:12)¹ We worden kinderen van God, we worden wedergeboren door het geloof. *"Want gij zijt allen zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus"* (Galaten 3:26).

Zie hoofdstuk 11 waar de orde des heils wordt besproken. En hoofdstuk 10 waarin wordt weerlegd dat geloof een gave van God is².

1.4.2. Het calvinisme wijst op enkele teksten over de wil van de mens

Het calvinisme wijst op enkele teksten die volgens hen zouden zeggen dat bij het behoud de eigen wil niet beslissend is.

De eerste is Johannes 1:11-13.

"Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen. Doch allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden, hun, die in zijn naam geloven; die niet uit bloed, noch uit de wil des vlezes, noch uit de wil eens mans, doch uit God geboren zijn."

Zie je wel, zegt het calvinisme, hier staat dat de wedergeboorte niet uit de wil van een man is. Dus de wil van een mens komt er niet aan te pas.

Deze conclusie is niet juist, dat blijkt als je nauwkeurig leest wat er staat. In deze verzen staat dat je, als je in Jezus gelooft, uit God geboren bent. Als iemand zijn geloof op Jezus stelt en Hem aanneemt (:12), krijgt hij macht om een kind van God te worden. We worden een kind van God als we ons vertrouwen op Jezus stellen: *"Want gij zijt allen zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus"* (Galaten 3:26). Op het moment dat wij in Jezus geloven bewerkt de Geest van God in ons de wedergeboorte³. Johannes zegt in vers 13 dat de wedergeboorte niet het werk van een man is. Hij stelt hier de natuurlijke geboorte tegenover de wedergeboorte. De natuurlijke geboorte is door een actie van een man die een vrouw

---

¹ In de HSV wordt gesproken over 'het geloof van de werking van God'. Deze vertaling is echter twijfelachtig. Een betere vertaling is 'geloof in de werking van God'. Ik citeer uit de Studiebijbel: "Hoewel de 'werking van God' kan worden opgevat als oorzaak of bron van het geloof, gaat het hier om geloof in die werking (kracht) van God (vgl. Filippenzen 3:9-11). Datgene waarin men gelooft, wordt in het Grieks wel vaker met een zgn. genitivus aangegeven ('geloof van...' met de betekenis 'geloof in...', bv. Rom. 3:26; Gal 2:16,20; 3:22)" Bron: de Studiebijbel van het CvB, het deel Galaten tot en met Filemon, blz. 467.

Bovendien als je vertaalt met "geloof van de werking van God" wordt het wartaal. Kan "een werking" geloof hebben? Geloof is iets wat alleen personen kunnen, onpersoonlijke zaken als "de werking van God" kunnen niet geloven.

² De voornaamste tekst die het calvinisme gebruikt voor de stelling dat het geloof een gave van God is, is Efeze 2:8,9. Het calvinisme zegt dat de woorden "en dat niet uit uzelf, het is een gave" op geloof slaan. Maar dat is niet juist. Alleen al op grond van Griekse grammatica is duidelijk dat deze uitleg niet kan. In het Grieks zijn de zelfstandige naamwoorden mannelijk, vrouwelijk of onzijdig. Net zoals dat bijvoorbeeld in het Duits het geval is. Als een woord als "dat", uit de zin "en dat niet uit uzelf, het is een gave" terugverwijst naar een ander woord dan moet het in de juiste vorm staan. Als het terugverwijst naar een vrouwelijk woord moet het in de vrouwelijke vorm staan. Het Griekse woord voor geloof is vrouwelijk, maar het Griekse woordje dat met 'dat' is vertaald, uit Efeze 2:8 staat niet in de vrouwelijke maar in de onzijdige vorm. Voor een uitgebreide bespreking van deze tekst verwijs ik naar hoofdstuk 10 en naar bijlage i.

³ Zie hoofdstuk 11 over de orde des heils.

bevrucht. De geestelijke geboorte is door een actie van Gods Geest die in antwoord op iemands geloof de wedergeboorte in hem bewerkt. De calvinisten halen de woorden "niet door de wil van een man" uit het verband waarin ze staan. En ze veranderen het woord man door mens. En dan stellen ze dat de wil van een mens niet beslissend is in het behouden worden. Terwijl de verzen toch beginnen met het aannemen van Jezus (:11,12). Dat is een daad van de mens zelf.

De volgende tekst is Romeinen 9:15,16

"Want Hij zegt tot Mozes: Over wie Ik Mij ontferm, zal Ik Mij ontfermen, en jegens wie Ik barmhartig ben, zal Ik barmhartig zijn. Het hangt dus niet daarvan af, of iemand wil, dan wel of iemand loopt, maar van God, die Zich ontfermt."

Zie je wel zegt het calvinisme, het hangt niet daarvan of iemand wil. Maar opnieuw laat men de tekst iets zeggen wat er niet mee wordt bedoeld. Het gaat hier niet om de keuze voor of tegen God, het gaat hier niet om een wilsbesluit. Het gaat om de manier waarop een mens behouden moet worden. God heeft in zijn vrijmacht besloten om zich te ontfermen over mensen die er voor kiezen om in Jezus te geloven. Hij heeft besloten om zich te ontfermen over wie stopt met het najagen van een eigen gerechtigheid door werken (Romeinen 9:30-33) en die in plaats daarvan zijn vertrouwen op het offer van Jezus stelt (Romeinen 4:5). God ontfermt zich niet over mensen die werken (die lopen) en die door wilskracht en eigen inzet proberen de wet te houden (die willen). Het behoud hangt niet af van onze eigen inzet (lopen en willen) om de wet te houden.

Zie voor een uitgebreide bespreking van deze tekst hoofdstuk 7. In dit hoofdstuk wordt Romeinen 9 besproken.

In deze teksten staat dus niet wat het calvinisme er in leest. Bovendien, in andere Bijbelgedeelten staat wel degelijke dat het op de wil en de keuze van een mens aankomt. Bijvoorbeeld: *"Wie wil die kome en neme het water des levens om niet"* (Openbaring 22:17). Jezus komt alleen binnen als iemand de deur voor hem opent (Openbaring 3:20).

Het calvinisme wil nog wel toegeven dat onze wil betrokken is bij het behoud. Maar, zo voegt het er aan toe, we kunnen alleen voor Jezus kiezen als God ons eerst zelf gewillig heeft gemaakt. God moet eerst onze wil ombuigen.

Het wijst op Filippenzen 2:12,13. Daar staat: *"Daarom, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijde gehoorzaam zijt geweest, blijft, niet alleen zoals in mijn tegenwoordigheid, maar nu des te meer bij mijn afwezigheid, uw behoudenis bewerken met vreze en beven, want God is het, die om zijn welbehagen zowel het willen als het werken in u werkt."*

Maar deze tekst gaat niet over ongelovigen die gewillig worden gemaakt! Het gaat hier niet over de bekering ten leven. De Apostel Paulus spreekt in deze tekst tot de gelovigen in Filippi, deze mensen waren al bekeerd en gelovig. Het gaat hier om dezelfde mensen waarover Hij in Filippenzen 1:6 heeft gezegd dat God een goed werk in hen is begonnen. God is dat goede werk in hen begonnen toen ze door het geloof Jezus aannamen (Joh. 1:12,13, Galaten 3:26).

Zij zijn door het geloof wedergeboren en hebben het nieuwe leven en de Geest van God in zich. De inwonende Heilige Geest legt nieuwe goede verlangens in hen. De Bijbel noemt dat *"het begeren van de Geest"* (Gal. 5:17). Paulus spoort in Filippenzen 2:12 de christenen te Filippi aan om hun zaligheid uit te werken. Zij moeten zich door de Geest laten leiden (Galaten 5:18). Dat God het willen in hen werkt betekent niet dat Hij hun wil overneemt. Het houdt in dat God hen allerlei heilige begeerten en verlangens in het hart geeft. Verlangens die ze kunnen weerstaan of waar ze op in kunnen gaan. Vandaar deze aansporing van Paulus om

met vreze en beven hun behoud uit te werken. Ze moeten zelf iets doen met de door God in hen gelegde heilige verlangens.

1.5. God wil mensen die uit vrije wil voor Hem kiezen

Je hebt tegenwoordig speelgoedpoppen die, als je op het juiste knopje drukt, zeggen: "Mama ik hou van je". God had in plaats van de mens ook zo'n pop kunnen maken. Hij had een robot kunnen maken en die zo programmeren dat hij automatisch "ik hou van u Here God" zou zeggen. Maar dat heeft God niet gedaan. Hij heeft de mens geschapen als een persoon met een eigen vrije keuze. God wil mensen die er vrijwillig voor kiezen om Hem lief te hebben. Onze liefde voor God is spontane wederliefde: "*Wij hebben lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad*" (1 Johannes 4:19). Het is onze reactie op de liefde die God ons heeft betoond. "*Wij hebben de liefde onderkend en geloofd. die God jegens ons heeft*" (1 Johannes 4:16).

1.6. Wie wil mag komen

God heeft de deur wijd open gezet. Wie wil mag komen. "*En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En wie het hoort, zegge: Kom! En wie dorst heeft, kome, en wie wil, neme het water des levens om niet*" (Openbaring 22:17). Wie dorst heeft die drinke. Als je er naar verlangt om behouden te worden, als je dorst hebt, dan mag je komen.

De calvinist verandert de Bijbeltekst "*wie wil die neme*" in "*als God je gewillig maakt dan kun je nemen*". De weerlegging van deze verdraaiing van de Schrift wordt voortgezet in het hoofdstuk over de roeping (Hoofdstuk 2).

1.7. Een korte samenvatting van het bovenstaande

Aan zichzelf overgelaten is de mens onmachtig om voor God te kiezen, maar God heft die onmacht op, als het gaat om de keuze voor of tegen Hem. God geeft ieder mens genade om vrij te kunnen kiezen. Het gaat hier om genade die voorafgaat aan de bekering (prevenient grace). God zoekt de mens op, Hij achtervolgt, roept, overtuigt, verlicht, worstelt met hem, wijst op Zijn Zoon en Zijn offer. Hij doet hem schrikken, doet hem vastlopen om hem tot zichzelf te brengen. Allerlei roepstemmen van God komen tot hem. Op die momenten heeft de mens een echte vrije keuze door het verlichtende en overtuigende werk van God aan het hart. Zoals God worstelde om het hart van Israel, zo worstelt Hij om het hart van elk mens. God laat een mens niet zomaar los⁴.

Geen enkel mens wordt dus volledig aan zichzelf over gelaten. Daarom is ook niemand te verontschuldigen. Niemand kan zeggen: Ik heb het niet geweten. Of ik wist het wel, maar ik kon het niet. Of, ik heb het geprobeerd, maar ik werd afgewezen. Jezus wijst niemand af. "*Wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen*" (Johannes 6:37). De Bijbel zegt "*al wie de naam des Heren aanroept zal behouden worden*" (Romeinen 10:13). Let op het "*al wie*". En wie wil die mag komen. "*En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En wie het hoort, zegge: Kom! En wie dorst heeft, kome, en wie wil, neme het water des levens om niet.*" (Openbaring 22:17).

---

⁴ Al kan dat onder bepaalde omstandigheden wel gebeuren. Dit laatste wordt besproken in de hoofdstukken 3 en 4 over verblinding en verharding.